

Zemlje EU treba da izbegavaju česte promene režima podrške proizvodnji energije iz obnovljivih izvora, poručuju investitori, proizvođači i ostali angažovani u sektoru od kojih se neki zalažu za šemu podrške na nivou Evropske unije.

Stabilne šeme podrške čistim izvorima energije trebalo bi da donese direktiva o obnovljivoj energiji za period 2020-2030., koju trenutno priprema Evropska komisija, kažu zvaničnici iz energetskeg sektora. Evropska industrija obnovljive energije posebno je nezadovoljna uvođenjem retroaktivnih mera u brojnim članicama EU.

“Važno je da se novom direktivom uspostavi princip da nema retroaktivnih mera koje se odnose na sektor obnovljive energije a kako bi se obnovilo poverenje investitora”, istakao je za Euraktiv Češka direktor Španske unije fotonaponske industrije Hose Donoso.

Proizvođači solarne energije u Španiji žale se na retroaktivne mere koje vlada sprovodi od 2014.

“Umesto da definiše ‘fid-in’ sistem u kome je podrška zasnovana na proizvedenom kilovat satu, španska vlada definisala je sistem baziran na investicionim troškovima”, objašnjava Donoso.

“Smanjenje kompenzacije po projektu ide od 15% do 50%, što ima dramatične posledice na prihode i ekonomsku održivost”, dodao je Donoso.

Španija inače zbog nezadovoljstva investitora ima najveći broj slučajeva arbitraže oko energije.

Uprkos tome, retroaktivne mere su u šemu podrške obnovljivoj energiji uvele još neke članice EU, uključujući Bugarsku, Češku, Grčku, Italiju i Slovačku.

Češki strahovi

Proizvođači širom bloka ukazuju da je nedovoljna stabilnost delovala u velikoj meri na razvoj čistih izvora energije u Evropskoj uniji.

Industrija obnovljive energije u Češkoj strahuje da će na kraju 2016. nacionalna regulatorna agencija za energiju opet odložiti odluku o raspodeli podrške za struju i toplotu iz obnovljivih izvora koje će se zaračunavati u 2017.

To se već desilo zimom, kada je agencija oklevala sa raspodelom podrške za 2016. godinu.

Regulator je saopštio da neće biti “fid-in” tarifa za većinu elektrana na obnovljive izvore energije dok ne budu odobrene od strane Evropske komisije. Takva autorizacija nije tražena ranijih godina, kada je dodeljena podrška isplaćivana bez komplikacija.

Češka ima nekoliko šema podrške za različite izvore energije instalirane u različitim periodima. Šeme su bazirane na propisima koji datiraju iz perioda 2005-12. Usvojen je i poseban zakon 2010. godine kojim se uvode brojne retroaktivne mere sa ciljem da se investitorima ograniči prihod od “fid-in” tarifa tokom 15-25 godina a koje su dodatno

opterećivale i tako opterećene potrošače struje.

Već dugo se vodi pravna bitka oko toga da li stare elektrane treba da se ponovo prijave za podršku. Prvobitno su zvaničnici nagoveštavali da će sve biti završeno do aprila 2016. To se međutim još nije desilo.

Euraktiv Češka saznaje da će proces prijave državne pomoći biti završen za nekoliko nedelja.

U Generalnom direktoratu Evropske komisije za konkurenciju nisu želeli da komentarišu tu informaciju i jedino su rekli da su u kontaktu sa češkim vlastima. U češkom ministarstvu su pak odbili da bilo šta saopšte pre nego što proces bude završen.

Brzu odluku pozdravilo bi Češko udruženje banaka koje se u aprilu pismom obratilo evropskoj komesarki za konkurenciju Margrete Vestager ističući da sektor obnovljive energije “konstantno muče sumnje i zabrinutost oko mogućeg rezultata pregovora čeških vlasti i Komisije”.

Članovi Udruženja odobrili su zajmove od oko 4-5 milijardi evra za finansiranje obnovljivih izvora energije u Češkoj, napisali su bankari komesarki.

Bankari su zabrinuti za profitabilnost projekata obnovljive energije, s obzirom da se umanjuju šanse da im krediti budu vraćeni.

“Banke su, u dobroj volji, obezbedile značajne kredite. Zato želimo da se period nezivesnosti oko prijave državne pomoći za obnovljive izvore energije završi što je pre moguće”, rekao je za Euraktiv direktor Udruženja Pavel Štepanek.

Euraktiv saznaje da i druge zemlje čekaju na rezultate procesa prijave ali u Direktoratu to nisu želeli da komentarišu.

U međuvremenu se u Španiji čeka konačna odluka za dva tipa podrške obnovljivoj energiji, napominje Donoso. reč je o “fid-in” tarifama uvedenim od 2006. i retroaktivnim merama koje je 2014. uvela vlada.

Evropski pristup

Nova evropska direktiva o obnovljivoj energiji posle 2020. treba da doprinese obnovi poverenja u sektor, kažu investitori.

Ta direktiva treba da omogući da članice do 2030. iz obnovljivih izvora proizvedu najmanje 27% finalne potrošnje energije. Za razliku od važeće, direktiva REDII neće biti zasnovana na obaveznim nacionalnim ciljevima, u skladu sa odlukom Evropskog saveta iz oktobra 2014.

Predstavnici sektora kažu da je to razlog više da se usvoji panevropski pristup obnovljivoj energiji.

“Za nas kao investitore prisutne u nekoliko članica EU bilo bi dobro da se uvedu zajednička pravila, da znamo da ako neke mere važe u jednoj zemlji, u drugoj neće biti potpuno

drugačije”, kazao je direktor kompanije Foton energija Jan Krčmar.

Javne konsultacije u sklopu priprema REDII pokazale su da se 34% angažovanih aktera zalaže za postepeno usklađivanje nacionalnih šema podrške kroz zajednička pravila EU.

Pomeranje ka šemi podrške na nivou EU podržava 25% angažovanih aktera a 12% smatra da treba da budu uspostavljene regionalne šeme podrške.

Istovremeno je 13% za nacionalne šeme podrške obnovljivoj energiji a 17% smatra da bi nacionalne šeme trebalo da budu otvorene za proizvođače energije u drugim članicama pod određenim uslovima.

source: euraktiv.rs